Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Selectae E Profanis Scriptoribvs Historiae

Heuzet, Jean

Lipsiae, MDCCLVIIII.

VD18 12897531

Capvt XXVIII.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17417

Visual Library

tonem arguebant amicorum nonnulli, quod proteruum et contumacem adolescentem non castigaret. *Ego vero*, inquiebat, *castigo, et quidem maxime, vitae meae ratione demonstrans ei diu noctuque, quod sit honestarum et turpium rerum discrimen.*

Aliquis vir bonus nobis eligendus est, ac semper ante oculos habendus, vt sic, tanquam illo spectante, viuamus, et omnia, tanquam illo vidente, faciamus. Hoc, mi Lucili, Epicurus praecepit: custodem nobis et paedagogum dedit: nec immerito. Magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis testis adsistat. Aliquem habeat animus, quem vereatur, cuius auctoritate etiam secretum suum sanctius faciat. O felicem illum, qui non adspectus tantum, sed etiam cogitatus emendet! O felicem, qui sic aliquem vereri potest, vt ad memoriam quoque eius se componat, atque ordinet! Qui sic aliquem vereri potest, cito erit verendus. Elige itaque Catonem. Si hic videtur tibi nimis rigidus, elige remissioris animi virum Laelium! elige eum, cuius tibi placuit et vita, et oratio, et ipsius animum ante te ferens et vultus, illum semper tibi ostende vel custodem, vel exemplum. Opus est, inquam, aliquo, ad quem mores nostri se ipsi exigant. Nisi ad regulam, praua non corriges. *Seneca Ep. 11.*

CAPVT XXVIII.

Multa nobis aliorum iudicio et exemplo facienda, aut corrigenda sunt.

1. Adolescenti optimum erit, propter aeta- *Cicero 1. Offic. c.*

aetatis inscientiam in iis, quae dubitationem afferent, adhibere doctos homines, vel vsu peritos, et, quid his placeat, exquirere. Vt enim pictores, et ii, qui signa fabricantur, et vero etiam poëtae, suum quisque opus a vulgo considerari vult, vt, si quid reprehensium sit a pluribus, id corrigatur: hique et secum, et cum aliis, quid in eo peccatum sit, exquirunt: sic aliorum iudicio permulta nobis et facienda et non facienda, et mutanda, et corrigenda sunt.

P. Syr. v. 227. Ex vitio alterius sapiens emendat suum.

Plin. l. 8. Ep. 23. Omnia mihi studia, omnes curas, omnia auocamenta exemit, excussit, eripuit dolor, quem ex morte Iunii Auiti grauissimum cepi. Latum clauum in domo mea induerat; suffragio meo adiutus in petendis honoribus fuerat; ad hoc, ita me diligebat, ita verebatur, vt me formatore morum, me quasi magistro, vteretur. Rarum hoc adolescentibus nostris. Nam quotus quisque vel aetati alterius, vel auctoritati, vt minor, cedit? Statim sapiunt, statim sciunt omnia: neminem verentur, imitantur neminem, atque ipsi sibi exempla sunt. Sed non Auitus, cuius haec praecipua prudentia, quod alios prudentiores arbitrabatur: haec praecipua eruditio, quod discere volebat. Semper ille aut de studiis aliquid, aut de officiis vitae consulebat. Semper ita recedebat, vt melior factus; et erat factus, vel eo, quod audierat, vel quod omnino quaesierat.

Plin. l. 35. *cap.* 10. (Apelles, pictor egregius,) perfecta opera proponebat in pergula transeuntibus: et

et post ipsam tabulam latens, vitia, quae notarentur, auscultabat: vulgum diligentiorem iudicem, quam se praeferens. Feruntque a sutore reprehensum, quod in crepidis vna intus pauciores fecisset ansas. Eodem, postero die, superbo emendatione pristinae admonitionis, cauillante circa crus, indignatum prospexisse, denunciantem, ne supra crepidam sutor iudicaret: quod et ipsum in prouerbium venit.

2. Ex oculorum obtutu, ex superciliorum aut remissione, aut contractione, ex moestitia, ex hilaritate, ex risu, ex locutione, ex reticentia, ex contentione vocis, ex submissione, et ceteris similibus, facile iudicabimus, quid eorum apte fiat, quid ab officio, naturaque discreper. Quo in genere non est incommodum, quale quodque eorum sit, ex aliis iudicare: vt, si quid dedeceat in aliis, vitemus et ipsi. Fit enim, nescio quo modo, vt magis in aliis cernamus, quam in nobismetipsis, si quid delinquitur. Itaque facillime corriguntur in discendo, quorum vitia imitantur, emendandi caussa, magistri. *Cicero 1. Off. c. 41.*

Peras imposuit Iupiter nobis duas:
Propriis repletam vitiis post tergum dedit,
Alienis ante pectus suspendit grauem.
Hac re videre nostra mala non possumus:
Alii simul delinquunt, censores sumus. *Phaedr. l. 4. fab. 9.*

Aliena vitia in oculis habemus: a tergo nostra sunt. *Senec. 2. de ira c. 58.*

Erat inter discipulos Zenonis adolescens quidam, mire edax, qui in conuiuio nihil fere obsoniorum sodalibus soleret relinquere. Huic appositum aliquando in mensa in- *Diog. Laert. in Zen. segm. 19.*

gentem piſcem ſuſtulit Zeno, quaſi eum ipſe eſſet ſolus deuoraturus. Quum vero vorax adoleſcens in eum intueretur, mirans atque indignabundus: *Quid ergo?* ait Zeno, *num ſocios edacitatem tuam quotidie aequo animo ferre vis, qui hodie non fers meam?*

CAPVT XXVIIII.

Adoleſcentia in labore et patientia eſt exercenda.

Cicero 1. Off. c. 34. 2. Tuſc. c. 15.

1. Adoleſcentia maxime a libidinibus arcenda eſt, exercendaque in labore patientiaque; et in ciuilibus officiis vigeat induſtria. Itaque illi, qui Graeciae formam rerumpublicarum dederunt, corpora iuuenum firmari labore voluerunt.

Xenoph. in Lacon.

Quum animaduerteret Lycurgus, adoleſcentes plerumque ad iniuriam faciendam procliues eſſe, et cupiditatibus voluptatum vehementibus vrgeri: plurimos iis labores impoſuit, occupationesque plurimas excogitauit. Cretum leges, itemque Lycurgi, laboribus erudiunt iuuentutem, venando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, aeſtuando. Interminatus, omnem ad honores et imperia aditum occluſum iri ei, qui conſtituta legibus exercitia refugeret. Vt autem adſueſcerent non labori per reliquam vitam cedere, non hoſti; in quotidianis inter ipſos exercitationibus, et certaminibus, res omnino ſerio agebatur, et ad mortem

Cicero 2. Tuſc. c. 14.

vs-